

Катерина Король

викладач кафедри

тактико-спеціальної підготовки

Дніпровського державного

університету внутрішніх справ

ШЛЯХИ ВДОСКОНАЛЕННЯ РІВНЯ ТАКТИКО-СПЕЦІАЛЬНОЇ ПІДГОТОВКИ КАДРІВ СИЛ БЕЗПЕКИ І ОБОРОНИ УКРАЇНИ В УМОВАХ ВОЄННОГО СТАНУ

В умовах нестабільної безпекової ситуації ключовим елементом забезпечення правопорядку стає високий рівень професійної підготовки працівників правоохоронних органів. Вони дедалі частіше мають справу з агресивними правопорушниками, які не лише добре фізично підготовлені, а й мають юридичні знання. Зростає кількість випадків нападів на правоохоронців із використанням як холодної, так і вогнепальної зброї, що нерідко призводить до тяжких поранень, травм або навіть загибелі співробітників. Зазначені обставини виявляють високі вимоги до якості та рівня тактико-спеціальної підготовки.

Тактико-спеціальна підготовка (ТСП) – це комплекс навчальних заходів, що спрямовані на формування в особового складу навичок і вмінь для виконання бойових завдань у конкретних умовах. Вона включає роботу в умовах міської забудови, дії у складі малих тактичних груп, маскування і контрдиверсійну діяльність, роботу з сучасними технічними засобами.

На думку В. В. Біліченко, тактико-спеціальна підготовка працівників Національної поліції України є необхідною складовою для забезпечення ефективного функціонування правоохоронних органів в умовах сучасної загрозливої ситуації. В. В. Біліченко у своїй роботі виокремлює низку проблемних питань тактико-спеціальної підготовки кадрів сил безпеки і оборони України, а саме [1, с. 7]:

1. Виникає потреба в оновленні системи підготовки поліцейських із урахуванням постійної еволюції адміністративного права, яке змінюється відповідно до запитів суспільства та умов функціонування ринкової економіки.

2. Неефективна взаємодія поліції з іншими органами та суб'єктами правопорядку в межах державної політики.

3. Розроблення та впровадження ефективних підходів до тактико-спеціальної підготовки поліцейських, яка б відповідала сучасним викликам та потребам у гарантуванні прав та свобод громадян.

На нашу думку, треба виокремити ще низку додакових проблемних питань: недостатнє матеріально-технічне забезпечення; брак інструкторів з реальним бойовим досвідом; обмеженість навчальних полігонів, розрив між

навчальною програмою та реаліями війни.

Тому важливо впроваджувати досвід, отриманий у зоні бойових дій, у навчальні програми, регулярні заняття з інструкторами, які нещодавно повернулися з передової; створення спеціалізованих тактичних центрів (із VR/AR технологіями); співпраця з партнерами по НАТО для спільних тренувань; модернізація матеріально-технічної бази [2, с. 227].

Тактико-спеціальні навчання повинні бути спрямовані на формування в майбутніх поліцейських високого рівня психологічної підготовленості до законного застосування фізичної сили, спеціальних засобів та вогнепальної зброї. Як зазначає А. П. Плахотний, важливим чинником досягнення цього є тісний взаємозв'язок між інтелектуальними діями правоохоронця та емоційно-вольовим контролем за ними. Одним із ключових методів у підготовці є моделювання потенційно небезпечних ситуацій, які класифікуються за рівнем загрози та характерними ознаками. Аналіз таких сценаріїв дозволяє поліцейським навчитися розпізнавати передумови агресивної поведінки та формувати відповідні психологічні установки для ефективного реагування [3, с. 1096].

Формування таких установок потребує розвитку в майбутніх правоохоронців певних психологічних рис, що підтверджено опитуванням досвідчених працівників. Серед ключових якостей було виділено: здатність діяти зібрано в небезпечних умовах, емоційну стійкість, врівноваженість, впевненість у власних силах, вміння передбачати хід конфлікту, вирішувати суперечки мирним шляхом, рішучість і морально-етичну зрілість [4, с. 548].

Для ефективного відтворення психологічних аспектів ризиконебезпечних ситуацій використовуються такі засоби: словесно-знакові; наочні; тренажерні; імітаційні; реальні засоби, які застосовуються в оперативно-службовій діяльності.

Отже, можемо дійти висновку, що у сучасних умовах воєнного стану тактико-спеціальна підготовка кадрів Сил безпеки і оборони України набуває стратегічного значення для забезпечення національної безпеки. Ефективність виконання бойових завдань, збереження життя особового складу та досягнення оперативної переваги над противником безпосередньо залежить від рівня підготовки. Удосконалення системи тактико-спеціальної підготовки має відбуватися за кількома напрямками: адаптація навчальних програм до реалій війни, впровадження сучасних технологій і методів навчання, розширення співпраці з міжнародними партнерами, зокрема країнами-членами НАТО, а також активне залучення бойового досвіду у процес формування навичок і умінь особового складу. Окрему увагу треба приділяти психологічній стійкості та морально-етичній підготовці, що є фундаментом ефективної поведінки в екстремальних умовах.

1. Біліченко В. В. Роль тактико-спеціальної підготовки поліцейських у здійсненні державної правоохоронної політики в Україні the role of tactical and special training for police officers in implementing state law. *Міжнародний науковий журнал «інтернаука»*. 2024. 11.
2. Омелянець А. О. Система підготовки суб'єктів сектору безпеки та оборони під час воєнного стану. *Інноваційна наука: пошук відповідей на виклики сучасності*. 2023. 231.
3. Байрак Н. В., Плахотний А. П. Основні компоненти тактико-спеціальної підготовки поліцейських: техніка, тактика та психологічна підготовка. In: *The 8 th International scientific and practical conference "Modern problems of science, education and society" (October 9–11, 2023) SPC "Sci-conf. Com. Ua", Kyiv, Ukraine. 2023. 1179 s. 2023. S. 1097.*
4. Пашкевич О. Я., Плахотний А. П. Щодо тактико-спеціальної підготовки поліцейських в умовах воєнного стану. In: *The 7 th International scientific and practical conference "Modern problems of science, education and society" (September 11–13, 2023) SPC "Sci-conf. com. ua", Kyiv, Ukraine. 2023. 581 s. 2023. S. 550.*

Олександр Кощєєв
доцент кафедри теорії
та методики спортивної підготовки
Придніпровської державної академії
фізичної культури та спорту,
кандидат наук з фізичного
виховання та спорту

СУЧАСНІ ПИТАННЯ ФІЗИЧНОЇ ПІДГОТОВКИ КУРСАНТІВ ЗВО ЗІ СПЕЦИФІЧНИМИ УМОВАМИ НАВЧАННЯ

Фізична підготовка курсантів закладів вищої освіти (ЗВО) є важливою складовою їх загальної підготовки, що сприяє не лише підвищенню фізичних якостей, а й формуванню стійкості до стресових ситуацій, розвитку витривалості та впевненості у своїх силах [1, с. 3]. Водночас специфіка навчання в певних закладах (військових, правоохоронних та інших, що передбачають специфічні вимоги) вимагає урахування особливих умов для організації фізичної підготовки, що передбачають інтеграцію традиційних методик і адаптованих тренувальних програм.

Курсантські зібрання, навчання та служба в умовах високих фізичних навантажень потребують застосування інноваційних підходів до організації фізичної підготовки. Військові, поліцейські, а також курсанти інших силових структур повинні бути готовими до ситуацій, що вимагають не лише фізичної сили, але й психологічної стійкості, швидкості ухвалення рішень в умовах стресу [2, с. 45].

Одним з важливих аспектів є розробка спеціалізованих програм тренувань, які мають на меті не тільки розвиток загальної фізичної